

แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
Guidelines for Developing Educational Management Skills During the COVID-19
Crisis of Administrators of Educational Institutions under the Jurisdiction
of the Secondary Educational Service Area Office, Loei, Nong Bua Lamphu

ทิวา ไหมสมบุญ¹, สายันท์ ผาน้อย², จิราพร วิชระโภชน³

Tiwa Maisomboon¹, Sayan Phanoi², Jiraporn Wicharapote³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

^{2,3}อาจารย์ที่ปรึกษาประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

^{2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars

Corresponding Author. Email: tmsmd2420@gmail.com

(Received: October 15, 2023; Revised: October 25, 2023; Accepted: November 10, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 576 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีความเที่ยงตรง IOC เท่ากับ 0.67 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.877 ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่า PNI = 0.28, 2) แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้แก่ 1) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์โดยสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน 2) ทักษะด้านการมีความยืดหยุ่นโดยให้กำลังในการทำงานแก่คณะผู้บริหารในเขตพื้นที่ 3) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์โดยพูดให้กำลังใจในการทำงานพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบในการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยส่งเสริมการเรียนรู้การใช้สื่อทางเทคโนโลยีมีการจัดอบรมในการใช้สื่อหลายๆ รูปแบบ 5) ทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์โดยสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารถึงเป้าหมายของ สพม.

คำสำคัญ: ทักษะการจัดการการศึกษา; ภาวะวิกฤตโควิด-19; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are to 1) study the current condition, desired condition and necessary needs guidelines for developing educational management skills during the COVID-19 crisis of educational institution administrators under the jurisdiction of the secondary educational service area office, Loei, Nong Bua Lamphu, and 2) study guidelines for developing educational management skills during the COVID-19 crisis of educational institution administrators under the jurisdiction of the secondary educational service area office, Loei, Nong Bua Lamphu. The sample group used in this research was educational institution administrators and civil servant teachers under the Loei secondary educational service area office, Nong Bua Lamphu by determined from Krejcie and Morgan's tables. The sample size was 576 people. The group of informants consisted of 5 experts who were obtained by means of purposive selection. The instrument used as a questionnaire has an IOC of 0.67 and a confidence value of 0.877. Analyzes were performed by finding frequencies, percentages, means, and standard deviations. The results of data analysis found that 1) current condition, desired condition guidelines for developing educational management skills during the COVID-19 crisis of educational institution administrators under the jurisdiction of the secondary educational service area office, Loei, Nong Bua Lamphu, the overall level is at a high level and overall needs have a PNI = 0.28 2) Guidelines for developing educational management skills during the COVID-19 crisis of educational institution administrators under the jurisdiction of the Loei secondary educational service area office, Nong Bua Lamphu, including 1) creative thinking skills by creating understanding with administrators in organizing teaching and learning; 2) flexibility skills by providing working power to the administrators in area; 3) creative communication skills by giving encouragement to work, speaking positively rather than negatively in supervising and following up on the educational management of educational institutions; 4) skills in using digital technology by promoting learning to use technological media, there is training in the use of many forms of media; and 5) human relations skills by creating an understanding with administrators of the goals of the secondary educational service area office.

Keywords: educational management skills; COVID-19 crisis; educational institution administrators

1. บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (COVID-19) ซึ่งทำให้ทั่วโลกต่าง เร่งหามาตรการในการรับมือที่ดีที่สุด ก่อนมาลงเอยด้วยมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม บางครั้งนำไปสู่การปิดเมือง ปิดเศรษฐกิจ และปิดสถาบันการศึกษาในเวลาต่อมา ซึ่งนั่นกลายเป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคน หรือมากกว่าร้อยละ 90 ของนักเรียนทั้งหมด ทั่วโลกได้รับผลกระทบ การมาเยือนของวิกฤตโรคระบาดทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับระบบการศึกษาหลากหลายด้าน เป็นต้นว่า เราจะออกแบบการเรียนรู้ในยุคโควิด-19 ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร ทักษะและหลักสูตรโลกการศึกษา รูปแบบใหม่หลังจากนี้ควรมีลักษณะแบบไหน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และมีความตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา โดยตระหนักอยู่เสมอ ไม่ว่าสถานการณ์แวดล้อม จะเลวร้ายและรุนแรงมากน้อยแค่ไหน การ

เรียนรูที่เข้าถึงและมีคุณภาพสำหรับเด็กไทยทุกคนเป็นเป้าหมายสูงสุด ตามแนวคิด “การเรียนรู้นำการศึกษา โรงเรียนอาจหยุดได้แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ภาวะวิกฤติ เป็นสถานการณ์ที่เข้าสู่ภาวะที่จำเป็นต้องเข้าจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ได้มีการวางแผนป้องกันไว้ล่วงหน้าและเป็นสถานการณ์ที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วสามารถก่อให้เกิดภาวะคุกคาม หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ (Richard K. Long, 2001) ตลอดจนการบริหารสถานศึกษา เหตุการณ์ที่สามารถก่อให้เกิดภาวะวิกฤตินั้นมีมากมาย ดังนั้นและเมื่อเกิดวิกฤติขึ้น กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความแตกต่างจากการบริหารจัดการในสถานการณ์ปกติ กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการศึกษากระบวนการบริหารจัดการการสถานศึกษาในภาวะวิกฤติ จึงจะสามารถนำพาสถานศึกษาภายใต้การบริหารงานของตนเองผ่านพ้นสถานการณ์วิกฤตินั้นไปได้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ หรือ Crisis Management (ทนากร ศรีก๊อ, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6) มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 52 โรงเรียนอยู่ในพื้นที่จังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 21 โรงเรียน ซึ่งจากการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2564 ที่ผ่านมามีอุปสรรคส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งทำให้โรงเรียน หรือหน่วยงานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2564) ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ มีทักษะในการบริหารจัดการ ที่ต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการคิดและการบริหารจัดการแบบใหม่ ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง มีความพยายามในการวางแผนกลยุทธ์อย่างสมบูรณ์ที่ครอบคลุมภารกิจและขอบข่ายทั้งหมดของสถานศึกษา และทำให้มีการนำเอาเรื่องของกระบวนการบริหารงาน (ทวิสันต์ วิชัยวงศ์, 2562) นอกจากนี้ การที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสม เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูง และการดำรงชีวิตในอนาคต ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลัก ในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมุ่ง สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย และพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่ามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าหากผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่สามารถปรับตัวเข้ากับยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จะทำให้ขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในการเรียนรู้ในภาวะวิกฤติ เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาให้รอดพ้นวิกฤติในครั้งนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อให้ทราบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีระดับทักษะการบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 มากน้อยเพียงใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนงานตลอดจนพัฒนาทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติ โควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยการสังเคราะห์จากแนวคิดเก็จนก เอื้อวงศ์และคณะ (2563), ทนากร ศรีก๊อ (2563), โชษิตา ศิริมัน (2564), ยุทธชาติ นาหอม(2564), อัจฉรา นียมาภา (2564), พชราภรณ์ ดวงชื่น (2564), สุวิมล มธุรส (2564), วินัย เดชมรม โพธิ์ทอง และ วีระ เลิศสมพร (2564), รังสรรค์ พรหมมา (2565), Choon, C. M. (2020), Fasso, G. I. (2020) และแนวคิดหลักการ ทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปลงประกอบทักษะการบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติ โควิด-19 ของผู้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ 2) ทักษะด้านความยืดหยุ่น 3) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล 5) ทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์

ขอบเขตประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูจากสถานศึกษา 52 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,978 คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 44 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 575 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 1,359 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2564)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษา ออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากสถานศึกษา 52 แห่ง รวมทั้งสิ้น 1,978 คน จำแนกเป็น สถานศึกษาขนาดเล็ก 44 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 575 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 1,359 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2564)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางของ Krejcie and Morgan มีความเชื่อมั่นระดับ 95% และยอมให้ขนาดความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ย (E) เกิดขึ้นได้ ไม่เกิน $\pm 5\%$ โดยแบ่งตามขนาดของสถานศึกษาและกำหนด

สัดส่วนจากประชากรตามขนาดของสถานศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 576 คน คน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก 40 คน สถานศึกษาขนาดกลาง 234 คน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ 302 คน โดยกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันที่พึงประสงค์ ทักษะการบริหารจัดการการศึกษา ในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา หาค่า ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of Item Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 0.67 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมา วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาได้เท่ากับ 0.877 จากนั้นนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่ม ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติวิเคราะห์สภาพทั่วไป ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความต้องการ PNI modified

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 1 คน และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษารวมจำนวน 4 คน จำแนกเป็น โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 คน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์ กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตามองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ 1) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ 2) ทักษะ ด้านการมีความยืดหยุ่น 3) ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 5) ทักษะด้านการ มีมนุษยสัมพันธ์ และทำการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้เท่ากับ 0.67

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการดังนี้

4.1.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัย บัณฑิตเอเชีย ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.1.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำหนดวัน เวลาในการเข้าสัมภาษณ์โดยนำหนังสือขอ ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย และแบบสัมภาษณ์ไปมอบให้กับผู้ให้

ข้อมูลเพื่อให้ศึกษาและทำความเข้าใจในจุดประสงค์ของการศึกษาล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน หรือสัมภาษณ์ด้วยวิธีทางระบบออนไลน์ หรืออื่นใด

4.1.3 ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองหรือใช้ระบบออนไลน์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ฉบับเดียวกัน

4.1.4 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียงและกล้องถ่ายภาพดิจิทัลแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหา ที่เหมาะสมเพื่อใช้ประกอบเนื้อหาและเป็นพัฒนาแนวทางการจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

4.1.5 ผู้วิจัยสรุปแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 คน มาดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปใจความสำคัญและนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ PNI Mod ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ทักษะการจัดการศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				PNI Mod	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	ลำดับ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ	ลำดับ		
การคิดสร้างสรรค์	3.77	0.87	มาก	5	3.90	0.88	มาก	3	0.28	1
การมีความยืดหยุ่น	3.78	0.85	มาก	4	3.89	0.88	มาก	4	0.04	3
การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์	3.79	0.85	มาก	3	3.84	0.85	มาก	5	0.02	5
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	3.85	0.83	มาก	1	3.98	0.86	มาก	1	0.05	2
การฝึกทักษะการให้คำปรึกษา	3.81	0.82	มาก	2	3.92	0.86	มาก	2	0.03	4

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมาคือ การฝึกทักษะการให้คำปรึกษา และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การคิดสร้างสรรค์

สภาพที่พึงประสงค์ ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมาคือ การฝึกทักษะการให้คำปรึกษา และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

ผลการพิจารณาค่า PNI Mod. ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า PNI Mod. มากที่สุดคือ การคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ น้อยที่สุดคือ การสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

2. แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

สรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ดังนี้

1. ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยการสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของ สพฐ การเสริมสร้างความเข้าใจถึงสถานการณ์ในปัจจุบันพร้อมทั้งกระตุ้นให้คณะครูมีการคิดค้นวิธีการจัดการเรียนการสอนใหม่ๆ ขึ้น และเสริมสร้างความเข้าใจถึงสถานการณ์ในปัจจุบันพร้อมทั้งจัดศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีการจัดการที่ดีเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้คณะครูมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนใหม่ๆเกิดขึ้น

2. ทักษะด้านการมีความยืดหยุ่น โดยการให้กำลังใจในการทำงานแก่คณะผู้บริหารในเขตพื้นที่ นิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร สร้างเสริมบรรยากาศเชิงบวกในการทำงานไม่สร้างแรงกดดันให้คณะครู ให้ทุกคนมีอิสระในการปฏิบัติงานอย่างมีความสุข และสร้างเสริมบรรยากาศเชิงบวกในการทำงานไม่สร้างแรงกดดันให้คณะครู ให้ทุกคนมีอิสระในการบริหารจัดการในการปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

3. ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการพูดให้กำลังใจในการทำงานพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบในการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การเสริมสร้างกำลังใจในการทำงาน และพูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ

4. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการส่งเสริมการเรียนรู้การใช้สื่อทางเทคโนโลยีมีการจัดอบรมในการใช้สื่อหลายรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน การตั้งกลุ่มไลน์ การใช้ ZOOM ในการประชุมและการอบรมของเขตสู่สถานศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้การใช้สื่อทางเทคโนโลยีมีการจัดอบรมคณะครูในการใช้สื่อหลาย ๆ รูปแบบในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้การใช้สื่อทางเทคโนโลยีมีการจัดอบรมคณะครูในการใช้สื่อหลาย ๆ รูปแบบในการจัดการเรียนการสอน การตั้งกลุ่มไลน์ การใช้ ZOOM ในการประชุม

5. ทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยการสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารถึงเป้าหมายของ สพม. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ สพม. ตั้งไว้โดยขอร่วมมือกับคณะผู้บริหารของทุกสถานศึกษาในเขต สพม.ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน สร้างความเข้าใจถึงเป้าหมายของโรงเรียน และการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนวางแผนร่วมกันในการทำงาน เพื่อนักเรียนของเรา และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ปัญหาเปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นเสนอแนวทางการทำงาน การแก้ปัญหา

6. อภิปรายผล

6.1 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

6.1.1 ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะ

ด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีสภาพปัจจุบัน มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารมีส่งเสริมบรรยากาศแห่งการค้นคว้าทดลอง การประดิษฐ์คิดค้น การทดลอง และกล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีสภาพที่พึงประสงค์ มากที่สุด อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้แสดงออกถึงความสามารถในการคิดที่นำไปสู่กระบวนการคิดที่แปลกใหม่ ที่เกิดจากการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม โดยกระบวนการคิดนั้นจะต้องเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม โดยมีตัวบ่งชี้ของความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย การมีความคิดริเริ่ม การมีความคล่องตัวในการคิด การมีความคิดยืดหยุ่นในการคิด และ การมีความคิดละเอียดลออในการคิด เพื่อให้การบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีคุณภาพ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับวินัย เดชมรมโพธิ์ทอง และวีระ เลิศสมพร (2564) กล่าวว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็น ความสามารถที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน และแสดงออกมาในทางกระบวนการคิดที่แปลกใหม่ เพื่อนำไปสู่การประดิษฐ์คิดค้นที่ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม และสามารถส่งเสริมและพัฒนาขึ้นได้ด้วยการกระตุ้นให้อิสระทางความคิด โดยการคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการคิดระดับสูง และสามารถเชื่อมโยงทั้งวิธีการคิดแก้ปัญหา ได้สำเร็จด้วยคำตอบที่หลากหลายและแปลกใหม่ โดยบูรณาการทั้งความรู้และมวลประสบการณ์

6.1.2 ทักษะด้านการมีความยืดหยุ่น ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะด้านการมีความยืดหยุ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยพยายามลดความเครียดในการทำงาน มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน โดยพยายามลดความเครียดในการทำงาน มีการส่งเสริมให้คณะครูมีกระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างอิสระ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้คณะครูได้ผ่อนคลาย นอกเหนือจากการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นที่สำคัญในการบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี ทำให้การเรียนการสอนมีความราบรื่นยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Fasso, G. I. (2020) กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกในการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของความคุ้นเคย สามารถเปิดรับความคิดใหม่ ๆ ได้อย่างอิสระ มีการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี โดยมีตัวบ่งชี้ของการมีความยืดหยุ่น ประกอบด้วย คิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ ปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ เปิดรับความคิดใหม่ ๆ อย่างอิสระ และสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกๆ สถานการณ์

6.1.3 ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์กับโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรภายนอก เพื่อบริหารจัดการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มากที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารสามารถชักชวนให้บุคลากรเป็นผู้เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีสภาพที่พึง

ประสงค์ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการสื่อสารกับบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับที่โรงเรียนกำหนดขึ้นภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีการแจ้งให้บุคลากรทราบถึงการปฏิบัติงานที่ต้องยึดหลักของกฎหมายภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์กับโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชนและองค์กรภายนอก เพื่อการบริหารจัดการภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 สอดคล้องกับโซซิดา ศิริมัน (2564) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสาร เป็นการปฏิสัมพันธ์ ร่วมกับผู้อื่น โดยรอบรู้ในการสร้างประสิทธิภาพ จังหวะเวลาที่เหมาะสมในการฟัง-การพูดในโอกาส ต่าง ๆ และสร้างศักยภาพต่อการควบคุมให้เกิดการยอมรับในการเป็นผู้นำในทางวิชาชีพ การสร้าง ทีมงานที่มีคุณภาพ โดยยอมรับในข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม และภารกิจของทีมงานที่แตกต่างกัน หลากหลายลักษณะ เปิดโลกทัศน์และปลูกจิตสำนึกเพื่อมองเห็นการยอมรับในข้อแตกต่างสามารถ มองเห็นคุณค่าในความแตกต่างเหล่านั้น และพึงระลึกเสมอว่าข้อแตกต่างเชิงสังคมและวัฒนธรรมนั้น สามารถนำมาสร้างสรรค์เป็นแนวคิดใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นได้ โดยการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อสร้างงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.4 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้บริหารมีการสร้างกลุ่มไลน์หรือเฟสบุ๊กในการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรโดยให้คำนึงถึงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการสร้างกลุ่มไลน์หรือเฟสบุ๊กในการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรโดยให้คำนึงถึงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 มีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกโดยใช้กลุ่มไลน์หรือเฟสบุ๊กที่สร้างสรรค์ และผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้องตามสภาพจริงเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและนำข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการพัฒนางานและผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับ สอดคล้องกับทนากร ศรีกือ (2563) กล่าวว่า ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมีข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการตัดสินใจ นำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการและเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ปกครองชุมชนและองค์กรภายนอก

6.1.5 ทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าผู้บริหารมีการส่งเสริมการทำงานที่เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเหมือนครอบครัวเดียวกัน มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีการส่งเสริมการทำงานที่เป็นการ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเหมือนครอบครัวเดียวกัน การส่งเสริมให้คณะครูได้พัฒนาวิชาชีพของตนเอง อาทิ การเข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการ การสร้างนวัตกรรมการสอนภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาในกรณีที่มีปัญหาการติดต่อระหว่างกันโดยคำนึงถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และผู้บริหารเอาใจใส่และทำงานร่วมกับคณะครูในกิจกรรมต่างๆ โดยผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมและสื่อเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของคณะครู สอดคล้องกับโซซิดา ศิริมัน (2564) กล่าวว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นความสามารถในการทำงานเข้ากับคนได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คนที่มีทักษะทางด้านนี้จะต้องรู้จักตัวเองอย่างดีเป็นประการแรกและมีความเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นอย่างแท้จริงเป็นประการที่สอง มิฉะนั้น อาจจะก่อให้เกิดความไว้วางใจในการทำงานร่วมกับผู้อื่นไม่ได้

6.2 แนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ โดยการสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของ สพฐ ทักษะด้านการมีความยืดหยุ่น โดยการให้กำลังในการทำงานแก่คณะ

ผู้บริหารในเขตพื้นที่ นี้เทศติดตามแบบกัลยาณมิตร ทักษะด้านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการพูดให้กำลังใจในการทำงาน พูดเชิงบวกมากกว่าเชิงลบในการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยการส่งเสริมการเรียนรู้การใช้สื่อทางเทคโนโลยีมีการจัดอบรมในการใช้สื่อหลายรูปแบบในการจัดการเรียนการสอน การตั้งกลุ่มไลน์ การใช้ ZOOM ในการประชุมและการอบรมของเขตสู่สถานศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้การใช้สื่อทางเทคโนโลยีมีการจัดอบรมคณะครูในการใช้สื่อหลาย ๆ รูปแบบในการจัดการเรียนการสอน ทักษะด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยการสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารถึงเป้าหมายของ สพม. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ สพม. ตั้งไว้โดยขอร่วมมือกับคณะผู้บริหารของทุกสถานศึกษาในเขต สพม. ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน ดังนั้นการพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งมีความเหมาะสมกับบริบทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อให้หน่วยงานจะนำแนวทางดังกล่าวไปพัฒนาผู้บริหารในสังกัดให้มีคุณภาพ และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเพื่อให้ผู้บริหาร ได้พัฒนาทักษะการบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้ผู้บริหารสถานศึกษาในอนาคต ซึ่งทักษะการบริหารจัดการการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในสถานการณ์การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการทางเทคนิคและเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อผลสำเร็จของงานที่ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษา และการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพมากที่สุดในทุกด้าน ผลการศึกษาสอดคล้องกับรังสรรค์ พรหมมา (2565) ได้ทำการวิจัย แนวทางการบริหารสำหรับการจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3 พบว่า แนวทางการบริหารสำหรับการจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วย ด้านการบริหารหลักสูตรในวิถีการเรียนรู้ใหม่ ด้านการพัฒนาครูในวิถีการเรียนรู้ใหม่ ด้านการจัดการเรียนการสอนในวิถีการเรียนรู้ใหม่ ด้านการประเมินผลในวิถีการเรียนรู้ใหม่ ด้านการรับฟังเสียงสะท้อนจากครู ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนในวิถีการเรียนรู้ใหม่ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร การจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ และสอดคล้องกับสุวิมล มธุรส (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 พบว่า การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 นั้น ควรจะมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การระบาดของโรค COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อให้สถาบันการศึกษาทั่วประเทศถูกสั่งปิด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทำให้ทั้งนักเรียน นักศึกษา และอาจารย์ผู้สอน ต้องปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน การบริหารจัดการต่อการเรียนการสอนสามารถเข้าถึงของนักเรียนทุกคนได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้อาจารย์ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ โดยมีการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักศึกษา รวมไปถึงคณาจารย์ในการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษา

2. ในการนำสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 สถานศึกษาคควรวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาก่อนแล้วนำแนวทางที่ได้จากการศึกษามาปรับใช้ในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19 ทักษะด้านการมีความยืดหยุ่น อยู่ในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาทักษะที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น

2. ควรมีการศึกษาทักษะอื่น ๆ ที่มีผลต่อสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาทักษะการจัดการศึกษาในภาวะวิกฤติโควิด-19

8. บรรณานุกรม

- เก็จกนก เอื้อวงศ์และคณะ. (2563). รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19. กรุงเทพฯ. กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- โชษิตา ศิริมัน. (2564). ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤติโควิด-19 ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ทนากกร ศรีก่อ. (2563). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาในภาวะวิกฤติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ทวีสันต์ วิชัยวงษ์. (2562). ภาวะผู้นำยุคใหม่และทักษะในการบริหารในองค์กร. วารสารแสงอีสานมหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย. สืบค้นออนไลน์ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2565 จาก file:///C:/Users/user/Downloads/document.pdf
- พัชรภรณ์ ดวงชื่น. (2564). การบริหารการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6(8), สิงหาคม 2564.
- ยุทธชาติ นาหอม. (2564). การบริหารสถานศึกษา บนฐานความปกติใหม่. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- รังสรรค์ พรหมมา. (2565). แนวทางการบริหารสำหรับการจัดการศึกษาในวิถีการเรียนรู้ใหม่ (New Normal) ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วินัย เดชมรโพธิ์ทอง และ วีระ เลิศสมพร. (2564). การบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด -19) : กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย. พะเยา. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7. กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา 19.
- สุวิมล มธุรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. วารสารรัชภาคย์, 15(40), พฤษภาคม - มิถุนายน.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2564). รายงานผลการดำเนินงานนิเทศติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา
2564. เลย : กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงาน เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิกฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ:
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สกศ. ลำดับที่ 23/2563 ISBN 978-616-270-252-5 (E-book)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). แนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปี
การศึกษา 2563. กรุงเทพฯ.สืบค้นออนไลน์เมื่อ 14 มิถุนายน 2565 จาก <https://www.obec.go.th/archives/255396>.
- อัจฉรา นิยมมาภา. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาวิถีใหม่สู่คุณภาพการศึกษาที่พึงประสงค์ ในบริบทที่เปลี่ยนแปลง.
วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 14(2), (ก.ค. -ธ.ค.) 2564.
- Choon, C. M. (2020, April 9). South Korea students begin online learning in late start to academic year;
Covid-19 cases lowest in 7 weeks. Retrieved from <https://www.straitstimes.com>
- Fasso, G. I. (2020, April 6). Innovative Schools Find Lessons - and Opportunities - in Remote Learning -
EdSurge News. Retrieved from <https://www.edsurge.com>
- Richard K. Long. (2001). "Seven Needless Sins of Crisis (Mis) management," PR Tactics, August, p. 14